

Samarbeidsavtale – MAS Telemark (Mellom alle sto- ler)

Samarbeidsavtale mellom
Sykehuset Telemark HF, Sør-Øst Politidistrikt/ Geografisk driftsenhet Tele-
mark og alle kommunene i Telemark

Innhold

1	Avtaleparter.....	3
2	Bakgrunn og henvisninger	3
3	Målsetning og virkeområde	3
4	Hvem samarbeidsavtalen gjelder	4
5	Forhold til taushetsplikten og informasjonsflyt	4
	Helsepersonellens rammer	4
	Politi og påtales rammer.....	5
6	Samarbeidsmetode	6
7	Kommunikasjon og informasjon.....	6
8	Dokumentasjon	6
9	Samarbeidsavtalens varighet og evaluering.....	7
10	Oppsigelse	7
11	Vedlegg: signaturer fra samarbeidspartnerne.....	7
	Vedlegg: kontaktpersoner for MAS-samarbeidet	
	Vedlegg: samtykkeerklæring	
	Referanser	Feil! Bokmerke er ikke definert.

1 Avtaleparter

Partene i denne avtalen er Sykehuset Telemark HF, Sør-Øst Politidistrikt/Geografisk driftsenhet Telemark og alle kommunene i Telemark. Helseforetaket er heretter benevnt STHF. Alle kommunene benevnes videre som kommunen.

2 Bakgrunn og henvisninger

I kommunen kan det være personer med utfordringer og behov, som trenger tett oppfølging fra både STHF, kommunen og politiet. Personenes utfordringer og behov for oppfølging fordrer et godt samarbeid på tvers av avtalepartene, for å sørge for riktig ivaretagelse av disse personene innenfor respektives ansvarsområde. Utfordringen er særlig tydelig for et lite, men ressurskrevende antall personer som faller mellom respektive ansvarsområder. Disse personene kjennetegnes av strafferettslig utilregnelighet eller tvil om tilregnelighet, samt kvalifiserende kriminalitet eller plagsom adferd som avtalepartene ønsker å forebygge.

Erfaring indikerer at tidlig og riktig intervensjon, samt konkretisert tverretattlig samarbeid er suksessfaktorer for å sørge for god ivaretagelse av enkeltindividet, og for å forebygge ytterligere uønskede hendelser. Det vil også legge til rette for en bedre ivaretagelse av lokalsamfunnet og løsning av avtalepartenes samfunnsoppdrag.

3 Målsetning og virkeområde

Målsetning med samarbeidsavtalen er å legge til rette for opprettelsen av konkrete- og forpliktende samarbeids- og oppfølgingsavtaler på individnivå. Samarbeidsavtalens virkeområde er avgrenset til personer som oppholder seg i kommunen. Målpersonene er strafferettslig utilregnelige eller det er tvil om tilregnelighet, og har samtidig kvalifiserende kriminalitet eller plagsom adferd som avtalepartene ønsker å forebygge. For personer som faller utenfor denne gruppen, så skal psykiatriprosjektet tilrettelegge for videre samhandling om oppfølging av den aktuelle personen.

Samarbeidet kan bidra til å sikre en forsvarlig, helhetlig og koordinert ivaretagelse av personer i målgruppen innenfor gjeldende rammer, med mål om å bidra til et bedre samfunnsvern.

Samarbeidet vil sikre god gjensidig forståelse av partenes mandat, handlingsrom og virkemidler, samt gjensidig involvering i det interne utviklings- og kompetanse- hevingssarbeid på relevante områder. Dette vil også kunne sikre kunnskapsdeling knyttet opp mot farlighets- og risikovurderinger til bruk i spesialist- og kommunehelsetjenesten.

Samarbeidsavtalen er ikke rettslig forpliktende, men kommer som et tillegg til den enkelte etats lover/regler/forskrifter, samt rundskriv av 2012/007 15-5/2012, revidert 3.juli 2023 om helsetjenestens og politiets ansvar for psykisk syke. Det forutsettes at avtalepartene samarbeider innenfor respektive parterers legale handlingsrom og at avtalepartene, der hvor det er mulig, nyttiggjør seg de erfaringer og anbefalinger som fremkommer fra prosjekt «Mellom Alle Stoler» (MAS-prosjektet). Klargjøring av taushetspliktenes rammer og informasjonsflyt utgjør en særlig sentral og nødvendig avklaring for å sikre et godt samarbeid og god ivaretagelse av personer i målgruppen.

4 Hvem samarbeidsavtalen gjelder

Samarbeidsavtalen danner grunnlag for inngåelse av konkrete- og etatsforpliktende samarbeids- og oppfølgingsavtaler i forhold til enkeltklienter i kommunen.

- Avtalen vil gjelde for personer som er strafferettslig utilregnelig eller tvil om utilregnelighet, kvalifiserende kriminalitet eller plagsom adferd som avtalepartene ønsker å forebygge.
- Unntaksbestemmelser: Det kan vurderes i enkelttilfeller om følgende kan inkluderes i et MAS – samarbeid:
 - personer dømt til særreaksjon og som skal prøves ut på et lavere omsorgsnivå i kommunen
 - tilregnelige med særlig omfattende problematikk

Det stilles krav om at lovbruddene enten må:

- Ha et visst omfang, det vil si nærmere bestemt frekvens
- Være særlig samfunnsskadelig eller plagsom karakter og intensitet
- Være av en slik karakter eller omfang at en reaksjon er «nødvendig» for å verne samfunnet.
- Spesifiseringen av kvalifiserende kriminalitet vurderes i hvert enkelt tilfelle og kan være av ulik type eller omfang

Helsepersonell ved STHF eller i kommunen kan besitte informasjon som leder til en vurdering om at en person kan forvolde alvorlig skade på person eller eiendom. En slik vurdering vil danne grunnlag for varsling av politiet, men kan også danne grunnlag for en vurdering av om personen er aktuell for et MAS-samarbeid.

Det gjøres en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle om vedkommende person skal inkluderes i psykiatriprosjektet, eller om det skal finnes andre samarbeidsformer som ved dom åpner for tidsbegrenset bruk av tvungent psykisk helsevern etter strl § 62.

5 Forhold til taushetsplikten og informasjonsflyt

Helsepersonellens rammer

Helsedirektoratet og politidirektoratet har utarbeidet et rundskriv for å klargjøre ansvars- og oppgavefordelingen, samt rammer for samarbeid mellom helsetjenesten og politiet i forhold til psykisk syke. Med helsetjenesten menes i rundskrivet kommunenes helse- og omsorgstjeneste og spesialisthelsetjenesten. Relatert til taushetsplikten, kan denne avklaringen kort oppsummeres slik:

Situasjoner der helsepersonell skal informere politiet

- Helsepersonell skal på eget initiativ, varsle politi og brannvesen dersom det er nødvendig for å avverge alvorlig skade på mennesker eller eiendom.
- Ved livstruende vold skal helsepersonell umiddelbart varsle politiet. Det samme gjelder vold i nære relasjoner, dersom det er uavklart om gjerningspersonen fortsatt utøver vold.

- I krise- og katastrofesituasjoner skal helsepersonell gi politiet navnene på dem som er ivaretatt av helsetjenesten.
- I forbindelse med trafikkulykker skal helsetjenesten utlevere navn på involverte, hvis politiet ber om det.
- Helsepersonell skal varsle politiet hvis de blir kjent med alvorlige trusler mot seg selv eller andre.

I samarbeidet skal det aktivt søkes samtykke om utlevering av helseopplysninger til politiet fra de personer som er inkludert i psykiatriprosjektet. Et samtykke skal søkes i forkant av at en person vurderes for psykiatriprosjektet og det avklares som en del av samarbeidet hvem som har best forutsetning til å innhente et slikt samtykke.

Situasjoner der helsepersonell ikke skal informere politiet

- Helsepersonell har ikke rett til å utlevere informasjon til politiet, hvis politiet kun har behov for informasjonen for å etterforske eller oppklare forbrytelser.
- Dersom samtykke ikke foreligger eller bortfaller så kan ikke helsepersonell utlevere informasjon til politiet, med mindre det er nødvendig for å avverge alvorlig skade på person eller eiendom.

Som en følge av dette må enkeltindivider, som det skal utarbeides konkrete samarbeids- og oppfølgingsavtaler for, falle inn under en eller flere av kategoriene som beskrevet over.

Politi og påtales rammer

Politiet har ansvar for å velge ut aktuelle kandidater. Politiets taushetsplikt er regulert av politiregisterloven og enhver utlevering av opplysning må vurderes etter denne. Som utgangspunkt skal politiet bevare taushet om "noens personlige forhold", jf. pregl. § 23.

Politiet har imidlertid nokså vid adgang til å utlevere opplysninger til andre offentlige organer, der dette er i deres interesse. Det følger av pregl. § 30 at opplysninger kan utleveres der dette er nødvendig for å fremme mottakerorganets oppgaver etter lov eller for å hindre at virksomheten blir utøvd på en uforsvarlig måte. Utlevering må alltid fremstå som forholdsmessig i den konkrete situasjonen, jf. pregl. § 27. I denne vurderingen skal det særlig legges vekt på om mottakeren selv er underlagt taushetsplikt.

Politiets taushetsplikt er heller ikke til hinder for at opplysninger utleveres andre offentlige organer, når det er nødvendig for å forebygge kriminalitet.

Med henvisning til Helsedirektoratets veileder knyttet til helsetjenestenes og politiets ansvar for psykisk syke, så har politiet plikt til å varsle helsetjenesten om personer som antas å være alvorlig psykisk syke og som selv ikke søker behandling. I de tilfeller politiet vurderer tvungen observasjon eller tvungent psykisk helsevern som nødvendig, skal politiet i henhold til forskrift om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern § 7 første ledd bokstav d fremme begjæring om dette dersom den antatte syke er i politiets varetekt, eller det dreier seg om å avverge vesentlig fare for vedkommende eller andres liv og helse, eller politiets bistand er nødvendig for å få vedkommende under psykisk helsevern.

Den som fremsetter begjæringen må ha kjennskap til saken og pasientens situasjon, jf. forskriften § 7 annet ledd. I de tilfeller hvor politiet har fremsatt begjæring, er politiet sikret klagerett ved avslag på begjæringen og ved utskriving, jf. phvl. §§ 32 fjerde ledd, 33 tredje ledd og 37 fjerde ledd. Reell klagerett forutsetter at det psykiske helsevernet varsler politiet i slike tilfeller, jf. forskriften § 6.

6 Samarbeidsmetode

Det etableres møter om konkrete personer i aktuell målgruppe mellom politiet og rus- og psykisk helsefaglige ansvarlige ved henholdsvis STHF og kommunen. Frekvensen på disse møtene vil variere fra kommune til kommune. Møtefrekvensen på overordnet nivå i prosjektet er en gang per halvår. Ved årets siste møte gjennomføres en evaluering. Det besluttet årlig hvem som skal ha ansvar for innkalling til møtene. Det vil måtte være lokale tilpasninger til hver enkelt kommune.

Etablering av gruppemøter initieres av den av partene som har et behov for gruppemøte i MAS-prosjektet for å samarbeide på individnivå med bakgrunn i fremsendt bekymringsmelding fra avtalepartene. Møtet kan også iverksettes som følge av akutte hendelser. Det avklares overordnet hvem som skal delta og innholdet i oppdraget. Det er parten som initierer møtet som skal sørge for at samtykke foreligger fra den aktuelle kandidaten.

Samarbeidet og samarbeidsavtalen mellom STHF, Politiet og kommunen ivaretas av representantene i vurderingsgruppen som informerer i linjen til respektive ledere hos avtalepartene. Vurderingsgruppen skal sikre at samarbeidsavtalen etterfølges og at prinsipielle spørsmål avklares i linjen hos respektive avtaleparter.

Gruppen vurderer og avgjør hvilke personer som det skal lages en individuell avtale for, med referanse til ovennevnte inklusjons-/eksklusjonskriterier.

Det enkelte medlem i MAS-prosjektet sørger for at det pekes ut en representant fra egen organisasjon til å sitte i gruppen som får det direkte oppfølgingsansvar for den individuelle avtalen.

7 Kommunikasjon og informasjon

Respektive avtaleparter har ansvar for å gjøre samarbeidsavtalen kjent internt. Det er en ambisjon om å inkludere aktuelle interessegrupper og brukerorganisasjoner i samarbeidet med den hensikt å sikre god bruker og pårørendeinvolvering.

8 Dokumentasjon

Det skal skrives referat fra samarbeidsmøtene og møtene på individnivå. Den enkelte etat sørger selv for dokumentasjon og journalføring i henhold til sine etablerte rutiner og aktuelt lovverk.

9 Samarbeidsavtalens varighet og evaluering

Samarbeidet gjelder fra det tidspunkt samarbeidsavtalen er undertegnet av alle parter og avtalen har en varighet i to år.

10 Oppsigelse

Samarbeidsavtalen kan sies opp skriftlig med tre måneders varsel fra hver av partene.

11 Vedlegg

1. Signaturer fra samarbeidspartnere
2. Kontaktpersoner for MAS-prosjektet
3. Samtykkeerklæring

Signaturer fra samarbeidspartnere i MAS-Telemark

Sykehuset Telemark HF Dato: _____ _____ Representant STHF	Sør-Øst PD/ GDE Telemark Dato: _____ _____ Leder GDE Telemark
Bamble kommune Dato: _____ _____ Representant kommunen	Skien kommune Dato: _____ _____ Representant kommunen
Porsgrunn kommune Dato: _____ _____ Representant kommunen	Siljan kommune Dato: _____ _____ Representant kommunen
Kragerø kommune Dato: _____ _____ Representant kommunen	Drangedal kommune Dato: _____ _____ Representant kommunen
Nissedal kommune Dato: _____ _____ Representant kommunen	Tinn kommune Dato: _____ _____ Representant kommunen
Hjartdal kommune Dato: _____ _____ Representant kommunen	Notodden kommune Dato: _____ _____ Representant kommunen
Midt-Telemark kommune Dato: _____ _____ Representant kommunen	Nome kommune Dato: _____ _____ Representant kommunen
Seljord kommune Dato: _____ _____ Representant kommunen	Fyresdal kommune Dato: _____ _____ Representant kommunen
Vinje kommune Dato: _____ _____ Representant kommunen	Kviteseid kommune Dato: _____ _____ Representant kommunen
Tokke kommune Dato: _____ _____ Representant kommunen	